

РЕЗЮМЕ

Формулирането на познавателен интерес към националната сигурност изисква насоченост към военната проблематика. Тя е в основата на разбирането и обясняването на сигурността. Но очертаването на обяснителна схема на военната проблематика предполага изясняването на основни понятия, които я ситуират. Такива са понятията за войната, военното дело и армията. Неизбежно, те изискват и обяснение на функционални зависимости и взаимовръзки помежду им, както и с други понятия. Това означава, че изследователският подход към поставения проблем ще е структурно-функционален.

Обект на разглеждане в него са войната, военното дело и армията.

Предметът на разглеждане са научни подходи в социалните науки, които концептуализират тези обществени феномени. Иначе казано, как отделни социални науки дават своята обяснителна рамка за тях.

Трудът е структуриран по замисъл в три тома.

Настоящият първи том е структуриран в увод, три глави, заключение и литература.

Предлаганият труд има за цел да представи възможни социологически и политологически подходи към концептуализирането на войната, военното дело и армията.

В първа глава „Уточняване на понятията. Теоретически и методологически постановки“ се разглеждат основни понятия залегнали в обекта и предмета на изследването. Предоставя се разнообразното разбиране и дефинитивното фиксиране на техните значения. По този начин се очертава първоначалната теоретична яснота за боравенето с тези понятия в търсенето на еднозначно разбиране на техните същности, съдържание и смисли.

Във втора глава „Социологически подход към концептуализирането на войната, военното дело и армията“ се предлагат тезиси чрез които да се разгърне изложение на допустим социологически подход към обяснението на тези три феномена. Това, всъщност представлява една възможна методологическа гледна точка. Същността на предложеният социологически подход е разгръщане на обяснителна схема посредством основни социологически категории. Те са основният конструкт на изведените автори тезиси. Това методологическо основание, обаче, съвсем не е единственото такова. Освен авторвият и общо военносociологическият, и историко-военносociологическият

подходи, социологията предлага и различни други концептуализации на войната, военното дело и армията. При тези социологически парадигми и теории се подчертават съответните им социални измерения и начините, по които те формират и са формирани от обществото.

В трета глава „Политологически подход към концептуализирането на войната, военното дело и армията се излага предложен авторов подход и подходи от други автори, а политологията предлага и различни други концептуализации на войната, военното дело и армията. Авторовият подход изхожда от същността на политическия процес и се основава на основна политологическа категория, каквато е властта и в съответните ѝ измерения и класическата връзка на политиката с войната. Категорията „власт“ се взема под внимание и в други авторови подходи, например, концепцията на гражданско-военните отношения на Хънтингтън. Естествено, политологическият изследователски поглед се поставя и върху други ракурси на концептуализирането на войната, военното дело и армията. В този ред на мисли се открояват и още основни политологически методологически гледни точки към тези феномени. Политическата концептуализация на войната, военното дело и армията се фокусира, както при нас, върху връзката им с властта, управлението и държавата.

Втори том ще бъде посветен на икономически, (собствено)военен и психологически подходи към концептуализирането на тези феномени.

Третият том ще включва културологически, исторически и юридически подходи към обяснението на войната, военното дело и армията.

Стремежът е – осмисляне на ключови положения, свързани с подходите на различните социални науки към описанието на войната, военното дело и армията. Даване на авторова интерпретация на тях.

В труда акцента е поставен на теоретичните аспекти на социалнонаучните подходи към войната, военното дело и армията. Но тук става дума за общество и за политика. В своето всекидневие те са изпълнени от живия живот. Затова някои от теоретичните положения са ориентирани към практиката. Представени са приложни въпроси, примери и казуси за търсене на отговори в практическото поле на обществения живот и на политиката.

В тази връзка, търсенето на релевантни отговори, особено по предложените казуси има за цел да се потърси адекватна логическа връзка на теоретичните политологически постановки с действителните примери от реалността при това като конфигуративно съотнасяне между политика изобщо, геополитика, външна политика и война и като обратна връзка. Тук политическата аксиоматика в лицето на установени закони в политиката и във войната, доказаните закономерности в тяхното взаимодействие следва да се приложат с оглед на анализа на съдържателната логичност и издържаност на методологическата политическа верига от действия на съответните държавни ръководства. Защото и политиката, и войната са предварително планирани действия, подчинени на строга рационалност, инструментализирани в комплексни разчети, правещи ги възможни. Въпросът при тях е в намирането на адекватните политически и военни стъпки във веригата от действия от целта до резултата. Ако политическите и военните ръководства са наясно с това, то тяхната ефективност като такива ще е налице. Ако – не, то постижимостта на целите им ще е под въпрос. В крайна сметка, всеки политик и военен се съизмерва с конкретните резултати на политиката му и на бойното поле. При задаването на казусите налице е яснота за:

- комплексния характер на политиката и на войната;
- фактът, че политиката и войната имат своите публични и непублични страни като планиращи и действащи процеси;
- фактът, че в публичен аспект няма как да са известни характерът на информационните масиви с които боравят политическите и военните ръководства, особено данните от разузнавателните общности;
- фактът, че тези казуси са фрагменти от „по-голяма игра“ с още n-броя фактори и променливи, които следва да се отчитат от политиците, от военните, а и от анализаторите;
- това, че независимо от горните обстоятелства, знаенето или незнаенето, съобразяването или несъобразяването със законите и закономерностите в политиката и войната винаги отчетливо са видими и са показателни за степента на подготовката на политиците като държавници и на военните като способни военачалници.

И в завършек – смисълът на избрания изследователски подход се заключава в разбирането, че теорията нищо не би струвала без приложението си на практика.